

Sygn. akt I Cz 30/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Mrozowicz

Sędziowie: SO Małgorzata Reizer

SO Jacek Saramaga/spraw./

Protokolant:st. sekretarz sądowy Joanna Żygała

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2014 r. w Przemyślu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela

(...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko dłużnikom

H. K. (1) i E. K.

o świadczenie pieniężne

na skutek zażalenia dłużników na postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 8 listopada 2013 r., sygn. akt. I Co 1415/13

postanawia

oddalić zażalenie

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Przemyślu postanowieniem z dnia 8 listopada 2013 r., sygn. akt I Co 1415/13 oddalił skargę dłużników H. K. (1)

i E. K. na czynność komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu T. K., polegającą na ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego oraz obciążył dłużników kosztami opłaty sądowej od skargi.

W uzasadnieniu powyższego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że w dniu 30 września 2013 r. wpłynęła Sądu do Sądu Rejonowego w Przemyślu skarga dłużników na postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu T. K. z dnia 10 września 2013 r. w sprawie o sygn. akt Km 859/12, w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego.

W skardze dłużnicy domagali się uchylecia zaskarżonego postanowienia oraz wstrzymania wykonania tego postanowienia do czasu uprawomocnienia się rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

W uzasadnieniu dłużnicy naprowadzili, że komornik prowadził postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku wierzyciela z dnia 9 sierpnia 2010 r., przeciwko dłużnikom H. K. (1), E. K., A. B., M. B., J. M., A. M., M. M. (1) i M. M. (2), w oparciu o tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Przemyślu z dnia 22 kwietnia 2009 r. i wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10 czerwca 2010 r.

Wskazano dalej, że na wniosek wierzyciela, komornik sądowy w dniu 25 listopada 2010 r. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec dłużników J. M., M. M. (1), A. M. oraz M. M. (2). Natomiast wnioskiem z dnia 27 kwietnia 2012 r. wierzyciel rozszerzył egzekucję przeciwko dłużnikom E. i H. K. (1), na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 22 kwietnia 2009 r. sygn. akt Nc 15/09 - do kwoty 423 744,84 zł wraz z odsetkami i kosztami, wnosząc jednocześnie o pomniejszenie należności o kwoty wyegzekwowane w sprawie Km 1496/10. Na wezwanie komornika wierzyciel sprecyzował powyższy wniosek, pomniejszając żadaną należność główną do kwoty 390 872,27 zł.

Dłużnicy naprowadzili, że komornik sądowy na podstawie tego samego tytułu wykonawczego, skierowanego również przeciwko M. B. i A. B., dochodzi tej samej kwoty należności wynikające z tytułu wykonawczego.

Kolejno dłużnicy wskazali, że wierzyciel w dniu 30 sierpnia 2013 r. wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego przeciwko nim, z uwagi na zawarcie ugody i zwolnienie ich z długu.

Zdaniem dłużników, wobec umorzenia postępowania w stosunku do J. M., M. M. (1), A. M. oraz M. M. (2), należność wierzyciela wynikająca z tytułu wykonawczego winna ulec zmniejszeniu o połowę, gdyż z długu została zwolniona połowa dłużników solidarnych.

Dłużnicy wskazali, iż ugoda z nimi powoduje, że pokryli oni ¼ należności z wyżej wskazanego tytułu wykonawczego, natomiast za pozostałą ¼ części odpowiadają M. i A. B., przeciwko którym nadal toczy się postępowanie egzekucyjne.

A zatem, zdaniem dłużników, komornik bezpodstawnie obciążył ich kosztami postępowania, gdyż postępowanie egzekucyjne winno toczyć się nadal w stosunku do pozostałych dłużników solidarnych, nie zwolnionych z długu przez wierzyciela.

W odpowiedzi na skargę dłużników komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu T. K. wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej.

Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wyjaśnił, iż komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu T. K. rozszerzył na wniosek wierzyciela (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. postępowanie egzekucyjne prowadzone w sprawie o sygn. Km 587/12, przeciwko dłużnikom H. K. (1) i E. K. o kwoty: 423 744,84 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 kwietnia 2009 r., 5 297,00 zł tytułem kosztów sądowych, 7 200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej – pomniejszonych o dotychczas wyegzekwowane kwoty w sprawie o sygn. Km 1496/10. Do wniosku wierzyciel dołączył tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 22 kwietnia 2009 r. opatrzony klauzulą wykonalności w dniu 11 kwietnia 2012 r.

Zgodnie z wnioskiem wierzyciela, komornik przystąpił do egzekucji należności zasądzonych przez Sąd poprzez zajęcie wynagrodzenia za pracę dłużników, zajęcie wierzytelności z tytułu prac i usług wykonywanych na podstawie umów cywilno – prawnych, zajęcie wierzytelności i innych praw majątkowych przysługujących dłużnikom od Urzędu Skarbowego w P. - doręczając stronom odpisy zajęć oraz dłużnikom zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego.

Pismem z dnia 13 sierpnia 2012 r. komornik zawiadomił dłużników E. i H. K. (1) o przyłączeniu się wierzyciela do egzekucji

z nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) obr. (...) P. o pow. (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Przemyślu prowadzona jest księga wieczysta nr (...), wzywając ich jednocześnie do zapłaty długu.

Kolejno wskazano, iż postanowieniem z dnia 17 maja 2013 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu T. K. na podstawie art. 985 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie egzekucyjnej Km 859/12.

Pismem wniesionym do kancelarii komornika w dniu 30 sierpnia 2013 r. wierzyciel wniósł o umorzenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych pod sygn. akt Km 859/12 oraz Km 587/12.

Postanowieniem z dnia 10 września 2013 r. komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne Km 859/12 na podstawie art. 825 k.p.c. oraz zwrócił wierzycielowi tytuł wykonawczy. Jednocześnie komornik na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji ustalił wysokość opłaty egzekucyjnej na kwotę 31.269,40 zł, stanowiącą 5 % od wartości roszczenia pozostającego do wyegzekwowania na dzień złożenia wniosku o umorzenie egzekucji i obciążył nią dłużników.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne Sąd pierwszej instancji zważył, iż przepis art. 49 ust. 2 u.k.s.e stanowi, iż w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 k.p.c. komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostającego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Komornik uprawniony jest do pobrania opłaty zarówno w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego w całości, jak i w określonym zakresie. Użyty w treści art. 49 ust. 2 u.k.s.e. zwrot „wartość świadczenia pozostającego do wyegzekwowania”, od której to wartości komornik winien pobrać 5-procentową opłatę stosunkową, oznacza wartość świadczenia objętego wnioskiem wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego lub świadczenia, którego egzekucja uległa umorzeniu na podstawie art. 823 k.p.c. Jest to wartość świadczenia, które pozostawałoby do wyegzekwowania, gdyby nie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego. Nie ma przy tym znaczenia przyczyna, z powodu której wierzyciel zażądał umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Sąd Rejonowy wyjaśnił również, iż w niniejszej sprawie postępowanie egzekucyjne toczyło się na podstawie tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 22 kwietnia 2009 r. sygn. akt I Nc 15/09, wydanego przeciwko kilku dłużnikom, występującym jako dłużnicy solidarni. Jeśli zaś zobowiązanie jest solidarne po stronie długu, wówczas każdy z dłużników odpowiada za całość długu, a wierzyciel może dochodzić całości lub części długu według swego wyboru od wszystkich dłużników łącznie, od kilku lub od każdego z osobna. Jednak z chwilą zaspokojenia wierzyciela przez jednego bądź kilku dłużników jego wierzycielność gaśnie wobec wszystkich dłużników. Solidarność bierna polega więc na tym, że każdy z dłużników solidarnych zobowiązany jest wobec wierzyciela do spełnienia całego świadczenia, tak jakby tylko on był jedynym dłużnikiem. Wierzyciel może natomiast, według swojego wyboru, żądać spełnienia całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna (art. 366 § 1 k.c.).

Postępowanie w sprawie Km 859/12, toczące się przeciwko dłużnikom E. i H. K. (1) zostało następnie na wniosek wierzyciela umorzone w dniu 10 września 2013 r.

Nie ulega w ocenie Sądu Rejonowego wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie komornik sądowy podjął niezbędne czynności zmierzające do wyegzekwowania wskazanych przez wierzyciela świadczeń pieniężnych, a jego nakład pracy był niezbędny do przeprowadzenia skutecznej i szybkiej egzekucji. W świetle powyższych przepisów, umorzenie postępowania na wniosek wierzyciela przeciwko skarżącemu powoduje, że komornik słusznie zdaniem Sądu pierwszej instancji naliczył opłatę stosunkową w wysokości 5 % świadczenia pozostającego do wyegzekwowania.

O kosztach sądowych Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. obciążając nimi dłużników, których skarga nie została uwzględniona.

Powyższe postanowienie dłużnicy H. K. (1) i E. K. zaskarżyli zażaleniem, w którym wnieśli o jego uchylenie oraz zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podnieśli, iż w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd nie wskazał powodów dla których nie zastosował możliwości obniżenia wysokości opłaty egzekucyjnej z uwagi na niewielki nakład pracy komornika sądowego oraz ich sytuację majątkową i ich dochody, przy czym możliwość taką przewiduje przepis art. 49 ust. 10 u.k.s.e.

Dłużnicy podkreślili, iż mają trudną sytuację materialną z uwagi na zapłacenie wierzycielowi, dobrowolnie w ramach ugody pozasądowej, kwoty 100 000 zł wynikającej z tytułu wykonawczego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 22 kwietnia 2009 r., sygn. akt I Nc 15/09. Aby dokonać tej wpłaty dłużnicy wskazali, iż zbyli swój jedyny majątek nieruchomy - budynek mieszkalny wraz z działką. Obecnie mieszkają w lokalu wynajętym. Ponadto jedynie E. K. jest osobą pracująca zawodowo, zaś dłużnik H. K. (2) jest 2007r jest bezrobotny bez prawa do zasiłku, zaś w toku egzekucji komornik sądowy wyegzekwował już od nich kwotę ponad 50 000 zł.

Dodatkowo dłużnicy zauważyli, że na dzień złożenia zażalenia komornik sądowy na rzecz wierzyciela ma do wyegzekwowania jedynie 1/4 długu wynikającego z wyżej wskazanego nakazu zapłaty wyłącznie od dłużników M. B. i A. B. ponieważ pozostali dłużnicy wpłacając dobrowolnie wierzycielowi określone kwoty zostali przez niego w całości zwolnieni z długu wynikającego z wyżej wskazanego nakazu zapłaty.

Zdaniem skarżących podstawą wyliczenia opłaty egzekucyjnej przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu T. K. w przedmiotowej sprawie winno być jedynie 1/4 długu wynikającego z tytułu wykonawczego, gdyż dług ten przestał być długiem solidarnym, a jest wyłącznie długiem M. B. i A. B., przeciwko którym na wniosek wierzyciela, wskazany komornik prowadzi egzekucję.

W związku z powyższym pozbawione podstaw prawnych było w ocenie skarżących obciążenie ich w pełnej wysokości kosztami wymienionymi w postanowieniu, stąd wniosek o uchylenie postanowienia Sądu I instancji jest uzasadniony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużników nie jest uzasadnione, ponieważ Sąd Rejonowy rozpoznając skargę dokonał nie tylko prawidłowych ustaleń, lecz przede wszystkim trafnie zastosował przepisy regulujące ustalenie kosztów postępowania egzekucyjnego, w tym również pobieranie przez komornika sądowego opłaty stosunkowej.

Sąd Okręgowy podziela poczynione w rozpoznawanej sprawie przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i przyjmuje je za własne.

Z zalegających bowiem w aktach sprawy egzekucyjnej dokumentów wynika, że komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone na wniosek wierzyciela (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. przeciwko dłużnikom H. K. (1) i E. K. i prawidłowo w oparciu o treść art. 49 ust. 2 zd. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (u.k.s.e.). ustalił opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy podkreślić należy, iż w przypadku prowadzenia przeciwko dłużnikom solidarnym kilku postępowań egzekucyjnych na podstawie tego samego tytułu wykonawczego, komornik pobiera opłatę egzekucyjną w każdej sprawie oddzielnie. W każdej sprawie komornik prowadzi bowiem odrębną egzekucję przy zastosowaniu sposobów wskazanych przez wierzyciela we wniosku o wszczęcie egzekucji (art. 797 § 1 k.p.c.).

Za chybiony ocenić należało również zarzut braku wyjaśnienia w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia powodów dla których Sąd pierwszej instancji nie obniżył wysokości opłaty egzekucyjnej.

Uregulowany bowiem w przepisie art. 49 ust 7 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji mechanizm sądowego miarkowania opłaty egzekucyjnej ma charakter szczególny. Organem uprawnionym do ustalenia wysokości opłaty

egzekucyjnej jest bowiem komornik sądowy, natomiast sąd, może obniżyć opłatę egzekucyjną działając wyłącznie na wniosek strony, jeśli oceni, że przemawiają za takim rozstrzygnięciem, wykazane przez wnioskodawcę, okoliczności konkretnego postępowania egzekucyjnego, w szczególności nakład pracy komornika lub sytuacja majątkowa wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów.

Obniżenia wysokości opłaty stosunkowej nie może dokonać sąd, działając z urzędu. Jak bowiem stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 listopada 2006 r. (III CZP 81/06, LEX nr 276394), „czym innym jest badanie prawidłowości ustalenia opłaty, gdzie potrzeba zapewnienia zgodnego z prawem biegu egzekucji może przemawiać za działaniem z urzędu, czym innym zaś wyjątkowe umniejszenie poprawnie ustalonej opłaty, (...) które jest dobrodziejstwem ustanowionym tylko i wyłącznie w interesie dłużnika, ponieważ nakład pracy komornika oraz zakres wyegzekwowanego świadczenia brane są pod uwagę już przy ustalaniu wysokości opłaty przez komornika. Trudno byłoby przyjąć, że obniżenie opłaty na podstawie art. 49 ust. 7 u.k.s.e. może nastąpić z urzędu. Omawiany przepis zawiera rozwiązanie o charakterze wyjątkowym, nadzwyczajnym, dotyczy on bowiem korygowania opłaty, która i tak już powinna być ustalona z uwzględnieniem nakładu pracy komornika. Ponieważ nakład pracy komornika oraz zakres wyegzekwowanego świadczenia brane są pod uwagę już przy ustalaniu wysokości opłaty przez komornika i (...) mogą być przedmiotem kontroli w postępowaniu inicjowanym skargą, główną rolę w ocenie okoliczności szczególnie uzasadnionego wypadku, w rozumieniu art. 49 ust. 7 powinna odgrywać ocena indywidualnej sytuacji dłużnika. Sytuację tę powinien wyczerpująco przedstawić sądowi dłużnik, ponieważ leży to w jego interesie. Trudno natomiast wymagać od sądu prowadzenia w tym zakresie dociekań z urzędu. Zatem, skorzystanie przez sąd z kompetencji do zmniejszenia opłaty na podstawie art. 49 ust. 7 mogłoby nastąpić tylko na wniosek dłużnika”.

W rozpoznawanej sprawie niedopuszczalne było zatem miarkowanie wysokości opłaty egzekucyjnej, gdyż dłużnicy nie złożyli stosownego wniosku, zaś działanie Sądu z urzędu jest z wyżej przedstawionych względów wykluczone.

Kolejno zauważyć należy, iż nietrafne jest również twierdzenie skarżących, iż podstawą obliczenia opłaty egzekucyjnej w niniejszej sprawie powinna być jedynie 1/4 wartości wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego, gdyż fakt umorzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko kilku dłużnikom, nie zmienia wynikającego z tytułu wykonawczego ich statusu dłużników solidarnych. Chwilą bowiem wygaśnięcia zobowiązania solidarnego jest moment wykonania całego świadczenia przez jednego lub kilku dłużników. Natomiast co do nieuiszczonej części należnego wierzycielowi świadczenia wszyscy dłużnicy, łącznie z tym, który częściowo spełnił świadczenie, pozostają nadal solidarni.

Na marginesie wskazać należy, iż słusznie w uchwale z dnia 23 maja 2012 r. (III CZP 17/12 OSNC 2013/1/3, LEX nr 1162617, www.sn.pl, Biul.SN 2012/5/10) Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż opłata egzekucyjna jest daniną publiczną, czyli świadczeniem publicznoprawnym uiszczanym z tytułu i w ramach realizacji zadań publicznych Państwa, a nie zapłatą za wykonanie poleceń wierzyciela, stanowiąc jeden z rodzajów opłat sądowych ma charakter należności przymusowej, określonej normatywnie co do wysokości, sposobu ustalania i pobierania. Charakterystyczną jej cechą jest to, że nie odpowiada rzeczywistej wartości czynności lub świadczeń podlegających opłacie ani kosztom danego postępowania egzekucyjnego.

Wobec zatem bezzasadności zażalenia podlegało ono oddaleniu.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.